

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

КАРАР

31.03.2025

г. Лениногорск

№ 8

2026-2028 елларга Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының Лениногорск шәһәрен су белән тәэмин итү системаларын төзү, реконструкцияләү буенча «Водоканал» ЖЧЖ инвестиция программасын эшләүгә техник биремне раслау турында

«Энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижелелеген арттыру турында һәм Россия Федерациясенен аерым закон актларына үзгәрешләр кергү хакында» 2009 елның 23 декабрендәге 261-ФЗ номерлы (26.07.2019 ел редакциясе), «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131 номерлы, «Су белән тәэмин итү һәм су чыгару турында» 2011 елның 7 декабрендәге 46-ФЗ номерлы, «Коммуналь комплекс оешмаларының тарифларын жайга салу нигезләре турында» Федераль законнар нигезендә, шулай ук Россия Федерациясе Хөкүмәтенен «Су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу өлкәсендә эшчәнлек алып баручы оешмаларның инвестиция һәм житештерү программалары турында» 2013 елның 29 июлендәге 641 номерлы карары белән, 2024-2034 елларга Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының Лениногорск шәһәре муниципаль берәмлеген су белән тәэмин итү һәм су чыгару схемасын раслауга бәйле рәвештә, Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының Лениногорск шәһәре муниципаль берәмлеге Башкарма комитеты **КАРАР БИРӘ:**

1. 2026-2028 елларга Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының Лениногорск шәһәрен су белән тәэмин итү системаларын төзү, реконструкцияләү буенча «Водоканал» ЖЧЖ инвестиция программасын эшләүгә кушымта итеп бирелә торган техник биремне расларга.

2. Лениногорск муниципаль районы Лениногорск шәһәре муниципаль берәмлеге Башкарма комитеты карарының үз көчен югалтуын танырга:

2026-2028 елларга Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының Лениногорск шәһәрен су белән тәэмин итү системаларын төзү, реконструкцияләү буенча «Водоканал» ЖЧЖ инвестиция программасын эшләүгә техник биремне раслау турында 12.02.2024 ел, №2;

«Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районы Лениногорск шәһәренең салым чыгымнары исемлеген төзү һәм салым чыгымнарын бәяләү тәртибен раслау турында» 2020 елның 26 мартындагы 8 номерлы Лениногорск шәһәре муниципаль берәмлеге Башкарма комитеты карарына үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту хакында» 06.03.2024 ел, №4.

3. Лениногорск муниципаль районы Лениногорск шәһәре муниципаль берәмлеге Башкарма комитеты житәкчесе урынбасарына әлеге карарны 3 көн эчендә «Водоканал» ЖЧЖнә жибәрергә.

4. Әлеге карар имзаланган көннән законлы көченә керә һәм Татарстан Республикасының хокукий мәгълүматның рәсми порталында <http://pravo.tatarstan.ru/>, шулай ук Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының <https://leninogorsk.tatarstan.ru/> адресы буенча урнаштырылырга тиеш.

5. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз жаваплыгымда калдырам.

Житәкче

Р.Р. Сьтдиков

Семенов С.Р.
5-14-48

Лениногорск шәһәре муниципаль берәмлеге Башкарма комитетының 2025 елның 31 мартындагы 8 номерлы карары белән расланды

2026-2028 елларга Лениногорск шәһәренең суүткәргеч хужалыгын үстерү һәм модернизацияләү буенча инвестицион программаны эшләүгә техник йөкләмә

I. Гомуми нигезләмәләр

1. Техник биремне эшләү өчен нигез

2026-2028 елларга Лениногорск шәһәренең суүткәргеч һәм канализация хужалыгын үстерү һәм модернизацияләү буенча инвестиция программасын эшләүгә техник бирем (алга таба - техник бирем) Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, «Су белән тәмин итү һәм су бүлеп бирү турында» 2011 елның 07 декабрдәге 416-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә эшләнган.

2. Техник бирем белән билгеләнә торган таләпләр

Әлеге техник бирем түбәндәге таләпләрне билгели:

2026-2028 елларга Лениногорск шәһәренең суүткәргеч һәм канализация хужалыгын үстерү һәм модернизацияләү буенча коммуналь комплексны оештыру инвестиция программасын үтәүнең максатларына, бурычларына һәм көтелгән нәтижәләренә (алга таба - инвестиция программасы);
инвестиция программасын эзерләү сроклары.

3. Терминнар һәм билгеләмәләр

Әлеге техник биремдә гамәлдәге кануннарда билгеләнгән мәгънәләрдә кулланыла торган төшенчәләр һәм терминнар кулланыла.

4. Инвестиция программасын эшләүче

«Водоканал» жаваплылыгы чиклэнгән жәмгыяте
 423250, ТР, Лениногорск ш., Корчагин ур., 2, 1 бина
 тел. 6-12-49 - кабул итү бүлмәсе ИНН 1649021125 КПП 164901001

II. Инвестиция программасын үтәүнең максатлары, бурычлары һәм көтелгән нәтижәләре

5. Инвестиция программасының максатлары

- шәһәр һәм район халкын өзлексез һәм ышанычлы су белән тәмин итүне тәмин итү;
- эчә торган суны рациональ файдалану;
- электр энергиясен экономияләү.

6. Инвестиция программасының бурычлары

Инвестиция программасы халыкны һәм башка кулланучыларны су белән тәмин итү, табигать ресурсларыннан нәтижәле файдалану, эчә торган суның сыйфатын контрольдә тоту, челтәрләрне һәм корылмаларны эксплуатацияләү һәм авариясез хезмәт күрсәтү сыйфатын яхшырту мәсьәләләрен алга таба да яхшыртуга юнәлтелгән.

- Сугышлы су-насос станциясенә 400/1500 двигательле 300-300 агрегатын сатып алу һәм алыштыру

элегә чараның үтәлеше электр энергиясен экономияләргә мөмкинлек бирчәк, шәһәр һәм район халкын өзлексез су белән тәмин итәчәк;

- Иске Писмән су-насос станциясенә 315/1500 двигательле 300-240 агрегатын сатып алу һәм алыштыру

элегә чараның үтәлеше электр энергиясен экономияләргә мөмкинлек бирчәк, шәһәр һәм район халкын өзлексез су белән тәмин итәчәк;

Иске Писмән су-насос станциясендә ВНС-на А355-х-4-УЗ двигателен сатып алу һәм алыштыру (корыч корпуста) выполнение этого мероприятия

позволит әлеге чараның үтәлеше электр энергиясен экономияләргә мөмкинлек бирәчәк, шәһәр һәм район халкын өзлексез су белән тәмин итәчәк.

7. Инвестиция программасын гамәлгә ашырганда көтелә торган нәтижәләр.

Су белән тәмин итү өлкәсендә инвестиция программасы чараларын үтәү түбәндәгеләргә мөмкинлек бирәчәк:

-халыкны, сәнәгать предприятиеләрен һәм социаль әһәмиятле объектларны насос жиһазларын эксплуатацияләүнең ышанычлылыгын тәмин итәргә;

-электр энергиясен тотуны янга калдырырга;

-эчә торган суның сыйфатын яхшыртырга.

III. Инвестиция программасы структурасы

8. Абоненнарга һәм эчә торган су кулланучыларына жибәрү күләмнәренә ихтыяжны бәяләү һәм аларга су бүлеп бирү хезмәтләрен күрсәтү

8.1. *Абонентларның һәм кулланучыларның кыскача характеристикасы*

Күрсәткечләр	2021 ел	2022 ел	2023 ел
Бирү, мең м ³	5274,94	5329,84	5040,31
Реализация, мең м ³	3470,318	3390,62	3466,57
Агып төшүче суларны чыгару, мең м ³	2752,41	2658,98	2718,45

Эре кулланучылар булып В.Д. Шашин ис. «Татнефть» ГАЖ, «Агрострой» ЖЧЖ, «Лениногорск жылылык челтэрлэре» ЖЧЖ, «Лениногорск үзэк хастаханэсе» ДАССУ, «Деловсыре» ЖЧЖ тора.

Кулланучы исеме	2021 ел		2022 ел		2023 ел	
	Субелэн тээмин итү мең м3	Су чыгару мең м3	Субелэн тээмин итү мең м3	Су чыгару мең м3	Субелэн тээмин итү мең м3	Су чыгару мең м3
Шашин исемдэге «Татнефть» ГАЖ	44,66	32,06	69,6	36,4	66,38	43,9
«Агрострой» ЖЧЖ	110,53	0	106,3	0	94,96	0
«ЛТС» ЖЧЖ	385,24	2,97	377,83	2,69	385,57	1,43
«ЛЦРБ» ДАССУ	32,75	32,74	37,02	36,9	33,94	33,76
«Деловсыре» ЖЧЖ	38,17	38,17	28,43	28,43	40,54	40,54

Исәпләү приборлары белән тээмин ителү 100% тәшкил итә.

8.2. Коммуналь су белән тээмин итү системасыннан су куллану күләмнәрен һәм агып төшүче суларны коммуналь канализация системасына агызу динамикасына анализ

Кулланучылар	2021 ел		2022 ел		2023 ел	
	Субелэн тээмин итү мең м3	Су чыгару мең м3	Субелэн тээмин итү мең м3	Су чыгару мең м3	Субелэн тээмин итү мең м3	Су чыгару мең м3
Халык	2988,95	2345,21	2893,97	2264,07	2964,47	2303,76
Бюджет учреждениеләре һәм көнкүреш предприятиеләре.	123,89	174,65	130,62	175,71	130,25	172,88
Башка кулланучылар	357,48	232,55	366,02	219,2	371,85	241,80

8.3. Коммуналь су белән тээмин итү челтэрләрәннән һәм күпфатирлы йортлар фатирларында су куллану күләмнәрен, агып төшүче суларны коммуналь канализация системасына агызу күләмнәрен исәпкә алуны оештыруның торышы һәм стратегиясе анализы

1.12.23 сәгатькә булган мәгълүматларга караганда, 476 данә йорт исәпләү приборлары урнаштырылган, бу МКД гомуми санының 97 % ын тәшкил итә; шәхси сектор буенча исәпләү приборлары белән тээмин ителеш 5286 данә тәшкил итә. Бу гомуми йорт санының 85,82 % ын тәшкил итә.

Бюджет учреждениеләре һәм башка кулланучылар буенча су куллануның артуы яна кулланучылар барлыкка килү белән аңлатыла.

9. Лениногорск шәһәренең су белән тәмин итү системасын кыскача тасвирлау

9.1. Су белән тәмин итү системасының житештерү куәтләренә характеристика.

Су тәүлек буе шәһәрдә һәм шәһәр читендә урнашкан чишмәләрдән алына. Шәһәр читеннән 13-17 км ераклыкта урнашкан ике төп су алу урыны («Сугышлы» һәм «Иске Писмән») кәртәләнгән чишмәләрдән суны 340 биеклектәге жыю пунктының гомуми күләме 10 100 м³ булган резервуарларга бирә. «Лениногорск» су алуының алты кәртәләнгән чишмәсеннән (19 нчы квартал, Яңа Писмән, Киров су насос станцияләре) су турыдан-туры шәһәр суүткәргеченә керә, чөнки чишмәләр шәһәр эчендә урнашкан. Кәртәләнгән чишмәләр суны түбәндәге су насос станцияләренә жиберә:

- а) Сугышлы - 2493,16 тыс. м³ / ел
- б) Иске Писмән - 2482,6 тыс. м³ / ел -
- в) Яңа Писмән - 60,97 тыс. м³ / ел
- д) Киров - 3,57 тыс. м³ / ел

Сугышлы, Иске Писмән, Киров су насос станцияләре һәм алардан килүче басымлы суүткәргечләр, бүлү суүткәргечләре канәгәтләнәрлек хәлдә, житәрлек куәт белән, 1976-1993 елларда төзелгән һәм файдалануга тапшырылган. Юлтимер, Сугышлы, Иске Писмән су насослары станцияләрендә насос жиһазларын профилактик карау һәм ремонтлау эше системалы рәвештә алып барыла.

2013 елда:

- Шашин урамындагы 648 п. метр озынлыктагы 160мм суүткәргеч алыштырылды.;
- шәһәр һәм район буенча 666 п. м озынлыктагы суүткәргечләр алыштырылды;
- Юлтимер ВНС-на су насосын ремонтладык;

2014 елда:

- суүткәргеч челтәрләр алыштырылды, аларның озынлыгы 1956 п. м.;
- үзәк насос станциясенә 300х360 насосын насос станциясенә 300х240 насосына алмаштырганнар;

2015 елда:

- 1155 п. м суүткәргеч челтәре алыштырылды;
- Сугышлы ВНС-да 180Х255 үзәк н насос станциясенә, Старописьмянск ВНС-на 105Х245 үзәк насосында ремонт ясалды;п
- Сугышлы һәм Юлтимер үзәк насос станциясе системаларында 105х245 үзәк насос станциясе 180 нче насослар ремонтланды;

2016 елда:

- 1784 п. м. суүткәргеч челтәре алыштырылды;

- Юлтимер авылында каптажларга ремонт ясалды, 581 п. м суүткәргеч алыштырылды;

2017 елда:

- 818 п. м суүткәргеч челтәр алыштырылды

2018 елда:

- Чайковский урамындагы 117 п. м озынлыктагы б 500мм суүткәргеч кишәрлеген ике жепкә алмаштырдык һәм Дала урамындагы 590 п. м озынлыктагы суүткәргеч челтәрләрән алмаштырдык

- шәһәр һәм район буенча 1772 п. м суүткәргеч челтәр алыштырылды

- Иске Писмән ВНС-на насос жиһазлары двигателе алыштырылды;

2019 елда:

- 1453 п. м суүткәргеч челтәр алыштырылды;

2020 елда:

- шәһәр һәм район буенча 2341 п. м суүткәргеч челтәре алыштырылды;

Сугышлы ЦНСг насосы 105-294 үзәк насосына алмаштырылды;

2021 елда:

- Юлтимер авылыннан алып Юлтимер авылына кадәр суүткәргеч челтәре алыштырылды, аның озынлыгы 645 п. м.;

- Сугышлы ВНС насосына ремонт ясалды;

- ЭЦВ 8-65-90 насосын ЭЦВ 8-65-70 насосына алмаштырылды

- шәһәр һәм район буенча 2031 п. м озынлыктагы суүткәргеч челтәре алыштырылды;

2022 елда:

- Юлтимер авылында 4,5 км озынлыктагы суүткәргеч челтәре алыштырылды;

- Юлтимер ВНС насосын алыштырдылар;

- 948 п. метр озынлыктагы суүткәргеч челтәре алыштырылды.;

2023 елда:

- шәһәр буенча суүткәргеч аерым урыннар белән алыштырылды-1511 п. м. ;

- Яңа Писмән ВНС ДМ02-100-1М 40КГС/см² насосын алыштырылды,

- һәм 50-12 4 Кв лм насосын монтажлау;

- Юлтимер ВНСЫНДА ЭЦВ 8-40-90 насосын ремонтладылар ЭЦВ 10-120-80;

-340 биеклектә урнашкан К65-50-125 насосына ремонт ясалды.

9.2 Корылмаларда һәм суүткәргеч челтәрләрдә су эзерләү технологиясе, эчә торган суның сыйфаты тасвирламасы, су эзерләүнең яна заманча технологияләрән куллану мөмкинлеген бәяләү

Каптировкаланган чишмәләрдән Сугышлы һәм Иске Писмән су насос станцияләрендә эчә торган су резервуарларына насослар белән В-340 жыелма пунктына жибәрелә. Алдан бирелә торган су А маркалы натрий гипохлориты белән, турыдан-туры Сугышлы һәм Иске Писмән су насос станцияләрендә урнаштырылган DMS-12 тибындагы насос-дозаторлар кулланып, зарарсызландырыла. «Лениногорск» су жыю жайланмасының су насос станцияләрендә терлекләргә зарарсызландыру шулай ук А маркалы натрий гипохлориты белән дә башкарыла, ләкин хлоратор бакларында урнаштырылган

басым бакларын кулланып. Сулда хлорның калган микъдары, СанПин нигезендә, 0,3-0,5 мг/л чикләрендә тора.

Калган хлорны тикшереп тору объектларда һәр сәгать саен башкарыла.

9.3. Житештерү объектларын энергия белән тәэмин итү системалары тасвирламасы

Иске Писмән ВНСы:

Электр белән тәэмин итү чыганагы п/ст 105; п / ст 123;

Ячейканы 105 п/ст һәм 123 п / ст бүлү чиге;

ВЛ 6кВ Ф 105-05-1800 м; ф 123-02 - 2600 м

Электр белән тәэмин итү схемасы II категориягә туры килә.

Сугышлы ВНСы:

Электр белән тәэмин итү чыганагы п/ст 19

Ячейканы бүлү чиге 19 нчы п/ст

ВЛф 19-01 -5500 м

ф 19-10-5500 м

Электр белән тәэмин итү схемасы II категориягә туры килә.

Яңа Писмән ВНСы:

Электр белән тәэмин итү чыганагы п/ст 13

ВЛ -0,4 кВ һәм ВЛ -6 кВ отпайка аермасы чиге

Л -0,4 кВ - 110 м, л -6 кВ - 100 м

Электр белән тәэмин итү схемасы III категориягә туры килә.

ВНС 19 кв.:

1 нче үзәк район хастаханәсен электр белән тәэмин итү чыганагы

1 КЛ 0,4 квт-2x90 мм ЦРП ячейкасы бүлегенә чиге

Электр белән тәэмин итү схемасы III категориягә туры килә.

Киров ВНСы:

ТП 8, ТП10 электр белән тәэмин итү чыганагы

ВЛ-0,4 кВ га отпайканы бүлү чиге

Ф1, ф2 Л-0,14 кВ - 80 м

Электр белән тәэмин итү схемасы II категориягә туры килә.

Биеклеге -306:

Электр белән тәэмин итү чыганагы Ф 13-02 ВЛ 6 кВ Ф2-16 ВЛ 6кВ - 80 м

Электр белән тәэмин итү схемасы III категориягә туры килә.

ВНС 42 кв:

ТП 42 электр белән тәэмин итү чыганагы тп-42 Ф 11 КЛ ячейкасындагы бүлек чиге 0,4 кВ-90 м

Электр белән тәэмин итү схемасы III категориягә туры килә.

Биеклеге-340:

Электр белән тәэмин итү чыганагы п/ст 19 Ф 19-25, Ф 19-20 чик ВЛДАН кабельле отпайка 6 кВ КЛ 6 кВ - 70 м

Электр белән тәэмин итү схемасы III категориягә туры килә.

9.4. Су белән тәэмин итү системаларын эксплуатацияләгәндә технологик процессларны автоматлаштыру һәм диспетчерлаштыру системаларын тасвирлау

Су белән тәэмин итү системаларының технологик процессларын автоматлаштыру һәм диспетчерлаштыру эше алып барыла. Су белән тәэмин итү системаларын эксплуатацияләгәндә Юлтимировская ВНСның, ВНСның насос жайланмалары белән дистанцион идарә итү кулланыла. Лениногорск противотуберкулез диспансеры һәм Киров ВНСын су белән тәэмин итү челтәрендә басым ясауга дистанцион контроль гамәлгә ашырыла.

9.5. Су белән тәэмин итү челтәрләренә характеристика

Су белән тәэмин итү челтәрләренең озынлыгы - 193480 п/м, шул исәптән:

№т/б	Диаметр, мм	Озынлыгы	Торбалар материалы
1	57-80	3734	корыч
2.	57-80	20	чуен
3.	100	103660	корыч
4.	100	12	чуен
5.	110	862	п/эт
6.	160	221	п/эт
7.	150	8888	корыч
8.	150	30	чуен
9.	150	182	асбестоцемент
10	200	2870	корыч
11.	200	733	чуен
12.	225	204	п/эт
13.	250	595	корыч
14.	250	545	чуен
15.	273	5984	корыч
16.	300	31200	корыч
17.	400	23000	корыч
18.	500	500	корыч
19.	600	10200	корыч

2021 елда суүткәргеч челтәрләрендә зыян күрүчеләр саны: 2022 елда-223 данә, 2023 елда - 185 данә, 153 данә.

Суүткәргеч челтәрләрен эксплуатацияләгәндә барлыкка килә торган төп проблемалар:

- насос жайланмасының тузганлыгы;
- озак вакыт эксплуатацияләнүгә бәйле рәвештә челтәрләренең тузганлыгы;
- бикләү арматурасының тузганлыгы;

9.6. Су югалтуларын, технологик һәм исәпкә алынмаган су чыгымнарын анализлау, аларны кыскарту мөмкинлекләрен бәяләү.

т/б	Су куллану төре	Күләме мең м ³ /ел
	Үзеңнең хужалык-эчә торган ихтыяжларыңа суның чыгымнары	12,9
	Сынау өчен су чыгымнары	0,487
	Эчә торган су резервуарларын профилактик чистартуга су чыгымнары	3,12
	Су полосы резервуарларын, контактлы резервуарларны профилактик чистартуга чыгымнар, чистарту ванналары	44,06
	Торба үткәргечләрне терәүгә суның чыгымнары	2,6
	Торба үткәргечләрне юдыруга су чыгымнары	23,26
	Торба үткәргечләрне дезинфекцияләүгә суның чыгымнары	0,51
	Аварияләрдә суның чыгымнары, торбаүткәргечләрнең зарарланулары һәм арматуралар	510,39
	Табигий зыян аркасында су югалтулары	16,3
	Су янгынга каршы ихтыяжларга тотылуучы чыгымнар	18,93
	Пресс- фильтрын юдыруга чыгымнар	146
	БАРЛЫГЫ	779

Су югалтуларын киметү максатларында түбәндәгеләр планлаштырыла:

- Сугышлы һәм Иске Писмән ВНСында насос жиһазларын алыштырырга;
- кулланучыларда урнаштырылган исәпкә алу приборларын үз вакытында тикшерү өчен житди контроль алып барырга;
- урлауны һәм үз белдеге белән кисеп алуны ачыклау максатларында абонентлар тарафыннан су куллануны системалы рәвештә тикшереп торырга;
- су сиптерү сезоны чорында хосусый секторда халык тарафыннан суның тотылуын системалы рәвештә тикшерергә;
- иске суүткәргеч челтәрләрне алыштыру эшен дәвам итәргә.

10.Житештерү базасын кыскача тасвирлау

10.1 Предприятиенең житештерү базасын тасвирлау һәм анализлау.

Суүткәргеч һәм канализация челтәрләрен һәм корылмаларын нормаль эксплуатацияләүне тәэмин итү өчен предприятиенең яхшы житештерү-техник базасы бар:

32 автомашинага исәпләнгән жылытылган гараж бүлмәләре, балта остаханәсе, токарь остаханәсе, газ һәм электр белән эретеп ябыштыру өчен жиһазландырылган эретеп ябыштыру посты, тимерчелек посты, 352,5 м² майданлы склад бүлмәләре, 255,2 м² майданлы эстакада, эретеп ябыштыру агрегаты-2 берәмлек булган махсус автотранспорт, «Hyundai» экскаваторы, hidromek нмк экскаватор-төягеч, МТЗ базасындагы бар жайланмасы, МТЗ

базасындагы тэгэрмэчле трактор ,КамАЗ базасындагы 15 т үзбушаткыч, ГАЗ-3307 базасындагы 3 берэмлек суырткыч агрегатлар, Fiat rusato йөк фургоны, «Андижанец» тагылма суырткыч агрегаты, ПКСД-2,2 күчмэ дизель компрессор станциясе (АКБДАН башка), нык пычранган сыеклык өчен РТД-306Т дизель мотопомпасы, MOS-TS-200 DES/CD универсаль эретеп ябыштыру агрегаты, жир асты коммуникацияларен билгеләү өчен трасса эзләгеч, пластик торбаларны тоташтыру өчен машина, Крот-Скорость Аппараты.

10.2. Лаборатория базасын тасвирлау һәм анализлау.

Бирелә торган суның сыйфатына производство контроле предприятияен химик-Бактериология лабораториясе тарафыннан эш программасы буенча һәм «Татарстан Республикасында Гигиена һәм эпидемиология үзәге» ФБУЗ белән килешү нигезендә гамәлгә ашырыла (аккредитация аттестаты по РОСС RU.0001.510855, 12.03.2018 ел)

Бирелә торган суның сыйфатына производство контроле предприятияен химик-Бактериология лабораториясе тарафыннан эш программасы буенча һәм «Татарстан Республикасында Гигиена һәм эпидемиология үзәге» ФБУЗ белән килешүләр нигезендә гамәлгә ашырыла (аккредитация аттестаты по РОСС RU.0001.510855 от 15.10.2015 года) һәм «Бөгелмә-Водоканал» ЖЧЖ (аккредитация аттестаты №РА.RU.513679 от 20.05.2016 года) белән.

«Водоканал» ЖЧЖ химия-Бактериология лабораториясе барлык су жыю урыннарыннан һәм тарату челтәреннән кулланучыга бирелә торган эчәргә яраклы суның сыйфатын тикшереп торы өчен пробалар сайлап ала. Контроль нокталары шәһәрнең барлык урыннары исәпкә алынсын өчен сайланган - түбәнәйтелгән, күтәрелгән, һәр кварталда, подкачкалы йортларда. Пробаларны алу ешлыгы, тикшеренү объектлары, шулай ук тикшерелә торган күрсәткечләр исемлеге эш программасында СанПиН 1.2.3685 - 21 «гигиена нормативлары һәм кеше өчен яшәү тирәлеге факторларының куркынычсызлыгын һәм (яки) зарарсызлыгын тәмин итүгә таләпләр» санитар-эпидемиологик кагыйдәләре һәм нормативлары таләпләрен исәпкә алып билгеләнгән.

Эчә торган суның сыйфатын тикшереп торы: микробиологик һәм органолептик күрсәткечләр буенча көн саен (5 көнлек эш атнасында); гомумиләштерелгән күрсәткечләр буенча-ике айга 1 тапкыр; органик, органик булмаган, радиологик күрсәткечләр буенча - елга 1 тапкыр; шәһәрдә уңайсыз шартларда, Лениногорск районында һәм Лениногорск шәһәре.

Бирелә торган суның сыйфаты СанПин 1.2.3685-21 «Гигиена нормативлары һәм кеше өчен яшәү тирәлеге факторларының куркынычсызлыгын һәм (яки) зарарсызлыгын тәмин итүгә таләпләр» таләпләренә туры килә.

Химик-бактериологик лаборатория бирелә торган суның сыйфатын тикшереп торы өчен кирәкле үлчәү чаралары һәм ярдәмче жайланмалар исемлеге белән жиһазландырылган, алар эледән-эле тикшерү һәм аттестация уза: ПЭ - 5400ви спектрофотометры-фотометрик анализ ысулларын үткөрү өчен; кН - 2-нефть продуктларын билгеләү өчен; рН - 150 Ми тибындагы милливольтметр-билгеләү өчен суның һәм тирәлекләрен рН; анион - 7020 кондуктометры-суның

электр үткөрүчөнлеген билгеләү өчен; див - 3-үлчәүле матдәләрне билгеләү өчен; сыеклык термостаты тж - 20-суның БПК-сын билгеләү өчен; термостатлар электр коры һава ТС-1/180 СПУ-бактериологик тикшеренүләр үткөрү өчен;

һава өстәле стерилизаторы ГП-80-Ох - ПЗ-лаборатор савыт-сабаны (микробиологик анализ өчен пробалар алу өчен шешәләрне, Петри чынаякларын, пипеткаларны һәм башкаларны)стерилизацияләү өчен;

ВК-30-01 һәм ВК-75-Сити пар стерилизаторлары - лаборатор савытларны, микробиологик тикшеренүләрдән соң калдыкларны, махсус киемнәрне һәм .h.б. микробиологик тикшеренүләр башкару өчен эчә торган суны үткөрү өчен вакуумлы фильтр жайланмасы.

Шулай ук лаборатор савыт-саба, химик реактивлар, туклыклы тирәлекләр, индикаторлар да житәрлек.

10.3. Матди-техник тәмин итүнең һәм склад хужалыгының гамәлдәге системасын тасвирлау һәм анализлау.

Чималны, материалларны, эзер продукцияне һәм товарларны исәпкә алу Россия Финанс министрлыгының 15.11.2019 № 180н боерыгы белән расланган «Запаслар» фсбу 5/2019 бухгалтерлык исәбенәң федераль стандарты нигезендә гамәлгә ашырыла.

Чимал һәм материаллар - (продукция житештергәндә, эшләр башкарганда һәм хезмәтләр күрсәткәндә файдаланыла торган, шулай ук идарә ихтыяжлары өчен файдаланыла торган, эзер продукциягә дә, товарларга да карамый торган һәм үз бәясен тулысынча төзелә торган объектка (башкарыла торган эшкә яисә күрсәтелә торган хезмәткә) күчәрә торган өлеш.

Матди-житештерү запасларын сатып алуга факттагы чыгымнарга, аерым алганда, түбәндәгеләр керә: тәмин итүчегә шартнамә нигезендә түләнә торган суммалар

(сатучы);

матди-житештерү запасларын сатып алуга бәйле мәгълүмат һәм консультация хезмәтләре өчен оешмаларга түләнә торган суммалар; таможня пошлиналары;

матди-житештерү запасларын эзерләү һәм аларны файдалану урынына илтөп житкерү чыгымнары, иминиятләштерү чыгымнарын да кертеп. Әлегә чыгымнар, аерым алганда, матди-житештерү запасларын эзерләү һәм илтөп житкерү чыгымнарын; оешманың эзерләү-склад бүлекчәсен карап тоту чыгымнарын, матди-житештерү запасларын файдалану урынына кадәр илтөп житкерү буенча транспорт хезмәтләре күрсәтү чыгымнарын, әгәр алар матди-житештерү запасларының шартнамәдә билгеләнгән бәясенә кертелмәгән булса; тәмин итүчеләр тарафыннан бирелгән кредитлар буенча исәпләнгән процентларны (коммерцияле кредит); заем чаралары буенча матди-житештерү запасларын бухгалтерлык исәбенә алганчы исәпләнгән процентлар, әгәр алар бу запасларны сатып алу өчен жәлеп ителгән булса,;

матди-житештерү запасларын планлаштырылган максатларда файдаланырга яраклы хәлгә житкерү чыгымнары. Әлегә чыгымнар продукция житештерүгә, эшләр башкаруга һәм хезмәтләр күрсәтүгә бәйле булмаган

алынган запасларның техник характеристикаларын эшкөртү, сортларга аеру, төргөклөү һәм яхшырту оешмасының чыгымнарын үз эченә ала;

матди-житештерү запасларын сатып алуға турыдан-туры бәйлә башка чыгымнар.

Материаль кыйммәтләрне житештерү процессында аталганнарны фактта файдаланганнан соң сумма аермалары зурлыгына яңадан бәяләү тормышка ашырылмый. Бу очракта барлыкка килә торган уңай/тискәре сумма аермалары табыш һәм зыян исәбенә керә.

Матди-житештерү запасларын сатып алуға факттагы чыгымнарға заем чаралары буенча бухгалтерлык исәбенә кабул ителгәнче исәпләнгән процентлар керә, әгәр алар бу запасларны сатып алу өчен жәлеп ителгән булса.

Заем акчалары буенча процентлар түләү чыгымнары, әгәр алар запаслар сатып алуға бәйлә булса һәм исәпкә куелганнан соң башкарылса, жәмгыятьнең агымдагы чыгымнарына операция бүлмәләре составында кертелә.

Матди-житештерү запасларын үз көчләре белән эзерләгәндә аларның факттагы үзкыйммәте әлеге запасларны житештерүгә бәйлә факттагы чыгымнардан чыгып билгеләнә. Матди-житештерү запасларын житештерү чыгымнарын исәпкә алу һәм формалаштыру «ярдәмче производстволар»ның 23 нче санында гамәлгә ашырыла.

Оешма тарафыннан түләүсез яисә бүләк итү килешүе буенча алынган запасларның факттагы үзкыйммәте исәпкә алу датасына аларның агымдагы базар бәясеннән чыгып билгеләнә.

Башка мөлкәткә (акчалардан тыш) алмашка сатып алынган запасларның чынбарлыктагы үзкыйммәте, әгәр товарлар яклар тарафыннан эквивалент дип танылса, алмашынучы мөлкәтнең гадәттә шушы оешма тарафыннан сатыла торган бәясеннән чыгып билгеләнә.

Бухгалтерлык исәбенә кабул ителгән запасларның факттагы үзкыйммәте, РФ законнары белән билгеләнгән очрактан тыш, үзгәртелергә тиеш түгел.

Оешманың булмаган, әмма аның файдалануында яисә шартнамә шартлары нигезендә карамагында булган запаслар шартнамәләрдә каралган бәяләүдә баланс саны өчен бухгалтер исәбенә кабул ителә.

Сатып алганда бәясе чит ил валютасында билгеләнгән запасларны бәяләү Россия Федерациясе Үзәк банкының килешү буенча бухгалтерлык исәбенә кабул итү датасына гамәлдә булган курсы буенча чит ил валютасын яңадан исәпләү юлы белән сумнарда башкарыла.

Матди-житештерү запасларын житештерүгә жибәргәндә һәм башкача төшереп калдырганда, аларны бәяләү уртача үзкыйммәт буенча башкарыла. (Россия Финанс министрлыгының 15.11.2019 N 180н боерыгы «Фсбу 5/2019 «Запаслар» бухгалтерлык исәбенә Федераль стандартын раслау турында («Фсбу 5/2019 белән бергә...») (Россия Юстиция министрлыгында 25.03.2020 N 57837 теркәлгән).

Производствода технологик нормалардан тыш сарыф ителгән матди ресурслар, артык чыгымның нигезләгән раслый торган баш инженерның күрсәтмәсе нигезендә, производство чыгымнарына күчелә. Товарлар-башка

юримдик яки физик затлардан сатып алынган яки алынган һәм сату өчен билгеләнгән матди-житештерү запасларының бер өлеше.

Товар-матди кыйммәтләр, таләпләр нигезендә, төзекләндерелгән складларда, гомуми мәйданы 607,7м² булган эстакадада саклана, бу предприятие өчен житәрлек, инвестицияләр таләп ителми.

Аларның сакланышы үз саклавы, «Страж»шәхси сак предприятиесенен саклавы белән тәмин ителә.

11.Нәтижәләр һәм бәяләмәләр

Лениногорск шәһәре Сугышлы һәм Иске Писмән су насослары станцияләрендә насос жиһазлары сатып алу һәм алыштыру буенча «Водоканал» ЖЧЖ инвестиция программасының тәкъдим ителгән проекты түбәндәгеләрне тәмин итәргә мөмкинлек бирәчәк:

- халыкны, сәнәгать предприятиеләрен һәм шәһәрнең социаль-әһәмиятле объектларын өзлексез су белән тәмин итүдә ышанычлылык, электр энергиясен тотуны киметү, эчәргә яраклы суның сыйфатын яхшырту;

-суүткәргеч челтәрләргә һәм корымаларга нормаль хезмәт күрсәтү һәм авариясез эксплуатация.
